Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joaquin Garrues Goñi

Esteribar, Nafarroa (1895)

Aurkibidea

Biografia

Esteribarko Ilurdotz herrikoa. Gurasoak ere Esteribarkoak zituen: aita Ilurdotzekoa bertakoa eta ama, berriz, gaur egun jendez hustua den Beltzunegi herrikoa.

Zintak

EST-011

- **Proiektua**: Koldo Artola: Ziorditik Uztarrozeraino
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artola Kortajarena, Koldo
- **Data**: 1981-01-01
- **Iraupena**: 18 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Artola Kortajarena, Koldo

EST-021

- **Proiektua**: Solstizioen inguruko ospakizunak Nafarroako zenbait hizkeratan emanak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artola Kortajarena, Koldo
- **Data**: 1982-01-01
- **Iraupena**: 8 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Aranzadi elkartea

EST-022

- **Proiektua**: Solstizioen inguruko ospakizunak Nafarroako zenbait hizkeratan emanak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artola Kortajarena, Koldo
- **Data**: 1986-01-01
- **Iraupena**: 22 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Aranzadi elkartea

Pasarteak

1. Corpus eguneko prozesioa

- **Erref**: EST-011/001
- **Iraupena**: 0:09:56. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:09:56
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

Laburpena:
Corpus eguneko prozesioaren inguruko azalpenak.

Transkripzioa
- Korpus Kristi egunean prozesiorik ateratzen zen?
- Bai.
- Konta, konta ezazu nola egiten zuten jai hori edo nola, nola egiten zen hori.
- Lemixik? eiten, erraten, errate... erraten tzue, iten tz-, itzen tze, iten... lemixik? meza, elitzen. Iten tzen lemixi, lemixköa, lemixko, lemixkua, elizen, meza, eta mez ondoan... mez ondoan prozesioa, prozesioa... lau gitzon, lau gizon, palioa, palioa, eta apeza...
- (Lagundu nahiz) Eramaten?
- Eramaten? arri... arrien, arrien... itun tz-, itun tze, (zuzenduz:) itzen, itzen tze... prozesioa.
- Bai, egiten zen, bai; lau gizonek eramaten zuten palioa?
- Bai, eta... gero, prozesioa iten tzue... errien, errie... en el pueblo en donde... se podía hacer, errieko... karriketan, buelt-, buelta bat, buelta bat...
- Lekurik hobenean edo?
- Karrike... karrike obenean, obetean... iten tze ordun prozesioa? eta, eta buelta, buelta elizera. Eta ala akabatzen tze; sartzen tze elizen? eta... Santisimoa? ematen tzue bere lekure, sagrarioa, eta... hala! ala... patzen tze, akabatzen tze ala.
- Eta palio barruan, karriketan, nor joaten zen?

- Palio barnean?...
- Erran duzu lau gizonen artean palioa eramaten zutela; eta palio barruan?
- O sea ¿quién iba dentro...?
- Del palio.
- Del palio? pues, apeza, bere... Santisimoakin? te, bere... kustodia, eta an, bi... eskuetan? ta ala ibiltzen tze... prozesioa.
- Karriketan paratzen zuten aldareren bat edo?
- Bai, erriko neskatxak, iten tzute... mai, mai betëa, o sea ¿cómo se dice eso de... unos paños, para hacer una especie de mantel?
- Oihalak edo?
- Sí, también, oialak. Prestatzen tzute, oialekin? eta... flores? floras?
- Loreak?
- Loreak? o... o un jarro o dos de... de flores...
- Pitxar bat edo pitxarro bat edo nola erraten zen? pitxarro bat edo bi lore?
- No recuerdo cómo se dice, no; de todos modos ponían unos, eso hacían, lo adornaban un poco bien y allí...
- Euskaraz, euskaraz... eta 'adornar' nola erraten da? 'apaindu'?
- Apaindu, sí.
- Bai? erraten zen 'apaindu'? apaintzen zuten, e?
- Apai(n)tzen tzuten? eta an... paatzen tze kustodia, aldar(r)e artan, eta apezak? pues... alguna oración hacía.
- Orazio bat? otoitz bat? nola erraten da, orazio edo otoitza edo...?
- Orazioa, eta azkenean? ematen... ematen tzue kustodioa-, kustodioakin? maten... iten tzue bendición, cómo se dice...
- Benedizioa edo, e? benedikapena edo benedizioa...
- Bendecía al público y... sí.
- 'Jendea' erraten da? jendea bedeinkatzen, bedeikatzen zuen?
- Bedeikatzen tzue? erriko jendeai, eta... azkenëan? buelta, buelta elizra, karrike... karrike...
- Karrika barna?
- Karrike barna, o sea...
- Bai? 'karrika barna' erraten zen?
- Sí, o sea, hacían... entraban por un sitio ¿cómo diríamos? esta mesa, así y el altar en medio de la mesa y volvían por otra calle a la iglesia.
- Eta botatzen zuten lurrean zerbait, prozesioa haren gainetik pasatzeko? zer botatzen zuten?
- Pues, bezperatik? erriko... erriko bezinoak, etxe... zenbait etxetan, zenbait etxere(n)... etxeko gizon, gizon bat, joaten tzen... erreka ondora? erreka ondora... ¿cómo se llama? juncos... no sé cómo se llaman en vasco, no me acuerdo; yunke! yunke... yunke batzuk, yunke batzuk igitekin... egitekin...
- Moztu? ebaki?
- Ebaki? te, eta... eta iten tzuen, iten tzuen... –ahora, como pa decir 'un fardo' ¿cómo se dice?– iten tzuen... faxu bet! faxu bet, un fardo, un fardo de... juncos? (...), y lo llevaba a casa? y al otro día...
- Eta hurrengo egunean...
- Biremonian? prozesioa... prozesioa iteko? bi...
- Antes de salir la procesión... ¿cómo se dice 'antes de salir la procesión'?
- Prozesioa... altzinean, altzineko prozesioan?... prozesioa, atra gabe? botaten tzue... tzitue, botatzen tze... yunkek? yunkek lurrëan, karriketan, nondik, nondik pasatu biar zuen an prozesioa? eta... dena, dena, todo el recorrido? bide guzia, guzie... ta guzie! bide guzie nondik pasatu bear tzuen Gure Jaune? dena... dena yun-, yunketuik, lurrea... bide, lurrek... bide, bidea yunketuz? dena an... bide guzie yu-... yunketuik.

2. Erleen ziztadak

- **Erref**: EST-011/002
- **Iraupena**: 0:08:04. **Hasi**: 00:09:56. **Bukatu**: 00:18:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Erleek behorra ziztatu zuteneko pasadizoa kontatzen du.

3. San Juanetako ohiturak Ilurdotzen

- **Erref**: EST-021/001
- **Iraupena**: 0:08:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:08:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:
San Juanetako ohiturak Ilurdotzen.

4. Zubiriko uren ospea Ilurdotzeraino hedatua

- **Erref**: EST-022/001
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:30
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Zubiriko ura sendagarria zela esaten zuten.

5. Ilurdotzen, Eguberrietan, "oilar-meza", jolasak eta afari berezia

- **Erref**: EST-022/002
- **Iraupena**: 0:20:30. **Hasi**: 00:01:30. **Bukatu**: 00:22:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:
Gabonetako ohiturak Ilurdotzen. Meza ("oilar-meza", gaueko hamabietan), jokoak, afari berezia...

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-26

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com